

Nyhetsbrev nr 2

November 2011

Från redaktionen

Nu går projektet SAVE AGE in i en ny fas. På 100 äldreboenden runt om i Europa har vi gjort energikartläggningar som gett en bra bild av utgångsläget och energiförbrukningen. Nu är det dags att omsätta kunskapen i givande samarbete med äldreboenden, deras organisationer och andra i omvårdnadssektorn.

I vårt andra nyhetsbrev finns analyserna av äldreboendenas energiförbrukning sammanfattade och dessutom lite nytt från en europeisk workshop om effektiv energianvändning. Analyser, pressreaser och intressanta nyheter från våra partner finns på webbplatsen www.saveage.eu – där kan man läsa mer om att spara energi på äldreboenden!

Innehåll

- I. Energiförbrukning på 100 äldreboenden**
- II. Energislöseri och energisparande på äldreboenden**
- III. Europeisk workshop i Prag 28 september 2011**
- IV. Avsiktsförklaring**
- V. Partner i 10 europeiska länder**

Energiförbrukning på 100 äldreboenden

Det är angeläget att ta fram riktvärden för att kunna jämföra energiförbrukning i liknande byggnader och mellan olika länder. En uppskattning av hur effektiv energianvändningen är blir ett viktigt redskap i arbetet för energisparande och energieffektivisering. EU-direktivet om byggnaders energiprestanda har varit en drivkraft för att etablera bedömning och certifiering av energiprestanda.

Än så länge har man vad vi vet inte tittat på energianvändningen på äldreboenden. På äldreboenden kan kunskaper om energieffektivisering ibland saknats och man vill kanske heller inte alltid ta till sig ny teknik. Den stora uppgiften är ju att ge omsorg av bästa kvalitet, inte att lägga tiden på teknik och energi. Jämförelser mellan olika länder av hur man sparar energi och energieffektiviserar kan öka medvetenheten och leda till beslut som är bra från energisynpunkt.

De data som samlats in i projektet har sammanställts i ett enkelt utvärderingsverktyg där man kan uppskatta energiförbrukningen baserat på äldreboendets storlek, läge, antal boende, antal anställda och byggnadsår. Det finns ett stort behov av att komplettera informationen som saknas, och att göra en mer detaljerad slutanalys framöver.

EUI1		Uppskattat värde kWh/m ² /år	Verkligt värde kWh/m ² /år	Skillnad (verkligt-uppskattat) %	
	CZ	349	435	+24,8	
	DE	263	224	-15,1	
	FR	255	176	-30,9	
	GR	235	234	-0,5	

Exempel på analys av den totala energiförbrukningen på 100 äldreboenden

På webbplatsen www.saveage.eu finns genomsnittlig energiförbrukning på äldreboenden även i de andra länderna, samt jämförelse med uppskattad energiförbrukning.

Energislöseri och energisparande på äldreboenden

Det finns två skäl till att det är så viktigt att minska energiförbrukningen på äldreboenden. Andelen äldre i Europas befolkning ökar och äldreboenden är igång 24 timmar om dygnet, 365 dagar om året, med full verksamhet. Effektiv energianvändning är också nyckeln till att hitta lösningar på fyra globala energiutmaningar: klimatförändringen, säker energitillförsel av god kvalitet, marknadstrender samt tillgången på energikällor.

Hur man använder energin hänger samman med investeringar och vardagsvanor. Det handlar om att ta till sig ny teknik, kanske att köpa någon ny vitvara. Vanor och rutiner, kan vara att släcka lampor när man lämnar ett rum. Genom att ändra beteende kan man tillsammans spara mycket energi. Det kan handla om cirka en femtedel (14–24 %) av energiförbrukningen visar en studie. Besparingarna beror då på förändringar i livsstilen, ökad medvetenhet, åtgärder till låga kostnader och mindre investeringar.

Analysen av energivanor på våra 100 äldreboenden i 10 länder gick till så att vi tog fram en enkät för att samla in data. Den var uppdelad på åtta områden: ledning, drift och underhåll, kontor, kök, städning, omsorg och boende.

Energislösande beteende	Land	Område
Belysningen är tänd även när det inte är någon i rummet	 	Belysning
Hissen används alltid	 	Hissanvändning

Exempel från analysen av energivanor på 100 äldreboenden

Analysen visar att det finns stor brist på information och kunskap om energisparande hos ledning, personal och boende. Kunskapsbristen kan också göra att medvetenheten blir låg. Den effektivaste åtgärden för att nå sina energisparmål är just medvetenhet på alla nivåer i organisationen. De som framför allt behöver ändra sina vanor för att det ska få effekt är personalen, men det finns också utrymme för att spara energi på alla övriga områden.

Europeisk workshop i Prag 28 september 2011

Från en första europeisk workshop: Det finns en stor energisparpotential på äldreboenden

När SAVE AGE varit igång i 15 månader samlades alla partner i Prag för att berätta om sina resultat och stämma av hur långt man kommit. Den gemensamma slutsatsen och budskapet blev: Alla äldreboenden borde undersöka sin energisparpotential.

Prof. Dr. Wilfried Schlüter hälsade välkommen i egenskap av ordförande för den europeiska organisationen för äldreboenden E.D.E. och betonade hur viktiga resultaten i projektet är och vilken potential de ger för energisparande. Både teknisk utveckling och förändrade beteenden kan öppna vägen för att spara på energi och kostnader.

Prof. Dr. Schlüter

Darko Ferčej som representerade lead partner betonade även han hur viktigt det är att spara energi på äldreboenden med tanke på ökat energibehov och allt fler äldre som behöver omsorg. Eftersom det inte är så god tillgång på finansiering av investeringar så blir det desto viktigare att arbeta med beteendeförändringar. Målet för SAVE AGE är att under perioden maj 2010–maj 2013 spara 5 % energi och minska CO₂-utsläppen lika mycket på äldreboendena som deltar. 540 anställda kommer under samma tid att utbildas.

Pedro Esteves från Portugal, presenterade resultaten av energimätningarna. Med ett specialutformat dataverktyg mätte man olika typer av energiförbrukning och såg att den största delen står uppvärmningen för. Hur viktigt det är att spara energi, och de juridiska förutsättningarna för det skiljer sig åt mellan länderna.

Boris Koprivnikar

Boris Koprivnikar från Slovenien, rapporterade om ett informations- och energiledningssystem med externt expertstöd som tillämpats på seniorboenden. En mätare som används i industrin för att mäta värme, vatten och energiförbrukning anpassades för att analysera och jämföra äldreboendens energiförbrukning. Resultaten visar att kostnaderna för el kan skilja 30 % mellan olika äldreboenden och för värme ända upp till 100 %.

SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Miren Iturburu, Spanien, berättade om en analys av vanor och beteenden på de 100 deltagande äldreboendena. Engagemanget för energisparande kan öka mycket mer. Det brister i information och utbildning om energisparande på äldreboenden. Det är bra om det är lättare att tydligt se energislöseriet.

Miren Iturburu, Spanien

Kent Anderson från Sverige summerade en studie av 3 000 anställda på äldreboenden, och konstaterade att ett koncept för att motivera och öka medvetenheten hos de anställda, med tydliga roller och tydligt ansvar, kan ge mätbart resultat och även garantera fler arbetstillfällen.

Sandra Langer, Stuttgart

Sandra Langer, energidepartementet i Stuttgart, presenterade metoden med intern kontraktering för exempelvis ny styrning av värme, ventilation och belysning eller isolering av väggar och tak. Modellen finansierades med en "revolving fund". Återbetalningstiden för isolering av tak var bara 4,4 år.

Kostas Zapounidis, Grekland, bidrog med råd om vad man kan göra i praktiken genom att berätta om strategi och handlingsplan för äldreboenden. Han pekade på möjligheter och potential för beteendeförändringar och investeringar, byggt på mätningar och analyser av äldreboenden som deltar. Små förändringar i vanor och beteenden kan spara 5 % energi, mindre investeringar 10 % och större investeringar 25 %. En annan sak man sett i Grekland är att det inte bara går att spara mycket, det går också att börja direkt.

De 170 deltagarna fick ta del av många erfarenheter och olika aspekter av energisparande, och åkte hem övertygade om att de med sitt arbete i projektet bidrar till att minska energiförbrukningen.

Avsiktsförklaring

I Prag presenterades också ett dokument som innebär ett frivilligt energiåtagande eller en avsiktsförklaring. Ett enskilt äldreboende som skriver under blir ett slags informell partner i projektet och kan som observatör följa vad som händer och bjudas in till samarbete i kommande projekt.

Undertecknandet innebär att äldreboendet tar på sig att bygga och renovera energieffektivt och miljöanpassat, att främja energisparande beteende och att erbjuda de boende den allra bästa livskvalitet.

Ni är välkomna att underteckna dokumentet. Skriv ut nästa sida, skriv under och skicka med e-post till contact@saveage.eu eller som vanligt brev till adressen:

Skupnost socialnih zavodov Slovenije
Letališka cesta 3 c
1000 Ljubljana
Slovenia

Vill ni minska energikostnaderna på ert äldreboende samtidigt som de boende får bästa tänkbara levnadsstandard? Skriv under dokumentet och skicka in till oss.

Äldreboenden som vill gå vidare
med energisparande och skriva under en

Avsiktsförklaring

1. Vi ser att energiförbrukningen inom äldreomsorgen kan komma att öka och vilken betydelse det har för våra organisationer och för landets energi- och klimatmål. Vi håller med om att det finns en potential för att spara energi utan att man fördenskull behöver kompromissa med de boendes komfort.
2. Vi tar på oss att bygga och renovera energieffektivt och miljösmart och att använda förnybara energikällor och energisystem när så är möjligt.
3. Vi vill inspirera våra anställda och boende till att spara energi och till ett miljömedvetet beteende och motivera dem att hjälpa till att uppnå energimålen.
4. Vi försöker att så långt det är möjligt följa det senaste inom energieffektivisering, energisparande, förnybar energi och miljö.
5. Vi erbjuder våra boende bästa tänkbara livskvalitet och tillämpar i vår organisation kvalitetssäkrad energieffektivisering enligt det här dokumentet.
6. Vi använder strategin och handlingsplanen som föreslagits av SAVE AGE och anpassar till de lokala förhållandena på enheterna.
7. Vi vill föra fram energieffektivisering och energisparande som ett viktigt område att fokusera på för äldreboenden. Det kan handla om organiserade aktiviteter och evenemang eller medlemskap i äldreboendeorganisationen E.D.E..

Äldreboendets namn :

Adress :

Namn, enhetschef :

Datum :

Underskrift (ev. stämpel) :

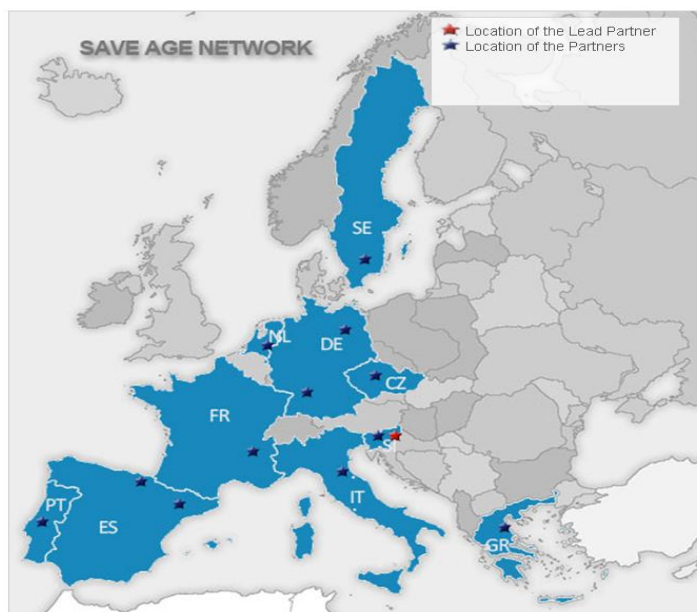
SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Partner i 10 europeiska länder

e-zavod
Institute for Comprehensive Development Solutions
Kontaktperson: Darko Fercej
E-post: darko(at)ezavod.si
Telefon: +386 2 749 32 25

E.D.E. - European Association of Directors of
Residential Care Homes for the Elderly
Kontaktperson: Wilfried Schlüter
E-post: info(at)ede-eu.org
Telefon: +493 061681411

Pieriki Anaptixiaki s.a.
Kontaktperson: Konstantinos Zapounidis
E-post: pieriki(at)otenet.gr
Telefon: +30 2351027541

W/E Consultants Sustainable
Kontaktperson: Erik Alsema
E-post: alsema(at)w-e.nl
Telefon: +31 30 6778761

Prioriterre - Centre d'Information et de Conseil Energie, Eau, Consommation
Kontaktperson: Manouchka Auguste
E-post: manouchka.auguste(at)prioriterre.org
Telefon: +334 50 67 67 22

INGEMA-Matia Gerontological Institute
Kontaktperson: Miren Iturburu Yarza
E-post: miren.iturburu(at)ingema.es
Telefon: +34 943 22 46 43

APSSCR Association of Social Health Care Providers
Kontaktperson: Jiri Horecký
E-post: prezident(at)apsscr.cz
Telefon: +420 381213332

Steinbeis Research Institute for Solar and Sustainable
Thermal Energy Systems
Kontaktperson: Thomas Pauschinger
E-post: pauschinger(at)solites.de
Telefon: +49-711-6732000-40

ISR-UC Institute of Systems and Robotics
Kontaktperson: Paula Fonseca
E-post: pfonseca(at)isr.uc.pt
Telefon: +351 293796325

ASP Martelli - Public Company for Persons Service
Kontaktperson: Daniele Raspini
E-post: direttore(at)aspmartelli.it
Telefon: +390 55951097

CIRCE Centre of Research for Energy Resources and Consumption
Kontaktperson: Francisco Barrio
E-post: Francisco.barrio(at)unizar.es
Telefon: +34 976 761 863

ESS - Energikontor Sydost, Sverige
Kontaktperson: Kent Andersson
E-post: kent.andersson(at)energikontorsydost.se
Telefon: +464 9188067

SSZS Association of Social Institutions of Slovenia
Kontaktperson: Boris Koprivnikar
E-post: info(at)ssz-slo.si
Telefon: +386 15208000